

3. Charakteristika školního vzdělávacího programu

3.1. Zaměření školy

Škola je zaměřena na:

- výuku cizích jazyků (anglický jazyk od 1. třídy, další cizí jazyk od 7. třídy)
- sportovní výuku

„Non scholae, sed vitae discimus“ ... Neučíme se pro školu, ale pro život

Škola chce:

- učit žáky takové znalosti a dovednosti, které budou dobře uplatnitelné v životě, tzn. méně encyklopedických poznatků a více se zaměřit na činnostní učení se zaměřením na praxi
- zavádět do výuky efektivní metody výuky, jako skupinové (kooperativní) a projektové vyučování, kterými vedeme žáky k týmové práci, k vzájemné pomoci, sounáležitosti a vzájemnému respektu
- klást důraz na všeobecné a rovné vzdělání pro všechny, neboť pro úspěšný rozvoj žáka má velký význam život v populačně přirozené skupině
- vést žáky ke zdravému životnímu stylu
- vést žáky k dodržování stanovených pravidel, zejména pravidel školního řádu
- zabezpečovat výuku žáků se speciálními vzdělávacími potřebami i žáků nadaných a mimořádně nadaných
- umožnit žákům přípravu a účast na soutěžích různého typu
- zapojit žáky do společenského života města
- rozvíjet spolupráci s rodiči
- vytvářet pozitivní klima
- dále rozvíjet silné stránky školy a eliminovat nedostatky
- **pomáhat žákům orientovat se v digitálním prostředí a vést je k bezpečnému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení i při zapojování do společnosti a občanského života**

3.2. Výchovné a vzdělávací strategie

Hlavní důraz ve své vzdělávací práci klade škola na komunikaci, kooperaci a práci s informacemi.

Klíčové kompetence

Úkolem školy je zajistit žákům získání základní sumy všeobecných poznatků a vědomostí a zároveň vést žáky k uplatňování klíčových kompetencí, které mají žákům nejen osvojit si základy vzdělání, ale i vyvolat snahu o získávání vědomostí a dovedností mimo základní školu.

Úroveň klíčových kompetencí získaných na základní škole není tedy konečná, tvoří základ pro další celoživotní vzdělávání a učení. Úkolem školy je vést žáky tak, aby získávání dalších poznatků a vědomostí vycházelo z jejich vlastního přesvědčení a zájmu a vedlo k jejich uplatnění v každodenním praktickém životě.

V etapě základního vzdělávání jsou za klíčové považovány: **kompetence k učení; kompetence k řešení problémů; kompetence komunikativní; kompetence sociální a personální; kompetence občanské; kompetence pracovní; kompetence digitální.**

Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí ke kompetenci k učení:

Čím dosahujeme rovoje kompetence u žáka:

- využíváním skupinové i samostatné práce vedeme žáky ke schopnosti vyhledat potřebné informace a na základě jejich třídění a zpracování odlišit podstatné od méně podstatného
- klademe důraz na čtení s porozuměním, práci s textem, posuzování důvěryhodnosti zdrojů informací
- výkladem, diskuzí, skupinovou prací seznamujeme žáky s různými metodami učení a jejich srovnáním jim pomáháme vybrat si metodu adekvátní jejich věku, nadání a schopnostem
- pracujeme s krásnou, naučnou i odbornou literaturou, s českou i cizojazyčnou
- navazujeme na známá fakta, učíme porozumění neznámým oblastem
- umožňujeme žákům realizovat vlastní nápady, podněcujeme jejich tvořivost a účast na soutěžích a olympiádách
- umožňujeme žákům prezentovat jejich práci

Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:

- vnímá nejruznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí ke kompetenci k řešení problému:

Čím dosahujeme rovoje kompetence u žáka:

- podněcujeme žáky k tvořivému a logickému uvažování
- motivujeme žáky problémovými úlohami z praktického života
- učíme žáky vyhledat a formulovat problém, diskutujeme nad nezdarem při řešení problému
- vedeme žáky k práci s chybou, k rozvíjení jejich sebekontroly a zdokonalování výsledků jejich práce
- učíme žáky prezentovat výsledky jejich práce písemnou, ústní i multimediální formou
- nabízíme žákům k řešení úkoly, které vyžadují propojení znalostí z více vyučovacích předmětů i využití praktických dovedností z různých oblastí lidské činnosti
- vedeme žáky k vyhledávání informací z různých zdrojů, k využívání rozličných médií

Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí ke kompetenci komunikativní:

Čím dosahujeme rovoje kompetence u žáka:

- respekt k názorům druhých upevňujeme při každodenní komunikaci mezi sebou, žáky a vyučujícími i ostatními dospělými ve škole i mimo ni
- řízenými diskuzemi a besedami k výukovým tématům vedeme žáky ke schopnosti otevřeně a přiměřeným způsobem sdělit vlastní názor, obhajovat jej a vhodně argumentovat
- řešením různých životních situací vedeme žáky k ovládnutí základního společenského chování, které u nich pěstujeme také při návštěvách rozličných kulturních zařízení
- ústním i písemným vyjadřováním vedeme žáky k prezentaci a hodnocení své práce
- umožňujeme žákům veřejně vystupovat a prezentovat své dovednosti

Kompetence sociální a personální

Na konci základního vzdělávání žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají

- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí ke kompetenci sociální a personální:

Čím dosahujeme rovoje kompetence u žáka:

- používáme skupinovou práci žáků a pod vedením vyučujícího učíme žáky spolupráci v kolektivu a týmové práci
- umožňujeme žákům spoluvytvářet pravidla chování
- aktivizačními metodami, relaxačními chvilkami a osobním pozitivním přístupem vedeme žáky k vytváření duševní, tělesné a sociální pohody
- učíme žáky vystihnout své pocity, nálady a podělit se o ně s ostatními a tím si dokázat vytvořit vlastní žebříček hodnot
- usilujeme o to, aby žáci prokázali schopnost střídat role ve skupině
- vedeme žáky k realistickému hodnocení svých schopností pomocí srovnávání své práce i práce ostatních
- řešením úkolů v menších skupinách vedeme žáky k odpovědnosti vůči kolektivu a vzájemné pomoci
- dbáme o dodržování zásad bezpečnosti práce, v žácích pěstujeme odpovědnost za jejich zdravý život
- posilujeme kladný vztah a úctu k rodičům, rodině a tím upevňujeme vzájemné rodinné vztahy

Kompetence občanské

Na konci základního vzdělávání žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí ke kompetenci občanské:

Čím dosahujeme rovoje kompetence u žáka:

- připravujeme žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti, diskutujeme s žáky o jejich právech a povinnostech
- vyžadujeme od žáků hodnocení vlastního chování i chování spolužáků, společně hledáme řešení při nedodržování pravidel třídy nebo školního řádu
- umožňujeme žákům vznášet připomínky ke školnímu řádu a chodu školy prostřednictvím žákovského parlamentu
- navštěvujeme divadelní, filmová představení a rozličné kulturní akce
- pořádáme akce a vystoupení pro veřejnost
- spolupracujeme se zřizovatelem školy

- organizujeme soutěže a olympiády
- organizujeme zájezdy do zahraničí, školní výlety, exkurze

Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák:

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření
- orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení

Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k pracovní kompetenci:

Čím dosahujeme rovoje kompetence u žáka:

- vytváříme a upevňujeme pracovní návyky pomocí používání základních pomůcek a nástrojů, žáky vedeme k účelnému využití pracovního místa
- vedeme žáky k šetření energiemi, k péči o čistotu a pořádek okolí školy, bydliště apod.
- třídíme odpad
- dodržováním bezpečnostních zásad je žákům vštěpován návyk ochrany svého zdraví i zdraví druhých
- prostřednictvím besedy a diskuze vedeme žáky k poznávání svých schopností a možností, které jim pomohou v rozhodování o budoucím povolání

Kompetence digitální

Na konci základního vzdělávání žák:

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k digitální kompetenci: Čím dosahujeme rovoje kompetence u žáka:

- učíme žáky identifikovat, lokalizovat, získávat, ukládat, organizovat a analyzovat digitální informace a posuzovat jejich relevanci
- motivujeme žáky ke komunikaci v digitálním prostředí, k užívání online nástrojů a spolupráci prostřednictvím digitálních nástrojů
- učíme žáky dodržovat autorská práva, vytvářet nové a upravovat staré formy obsahu, tvořit kreativně
- vedeme žáky k ochraně dat vlastní digitální identity, k bezpečnému využívání digitálních technologií a pohybu v digitálním světě
- učíme žáky využívat digitální technologie pro řešení problémů, k identifikaci digitálních potřeb

3.3. Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona. Podpůrná opatření realizuje škola. Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ. Začlenění podpůrných opatření do jednotlivých stupňů stanoví Příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

3.3.1 Pojetí vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními

Při plánování a realizaci vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními je třeba mít na zřeteli fakt, že se žáci ve svých individuálních vzdělávacích potřebách a možnostech liší. Účelem podpory vzdělávání těchto žáků je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti. Pedagog tomu přizpůsobuje své vzdělávací strategie na základě stanovených podpůrných opatření. Pravidla pro použití podpůrných opatření školou stanovuje vyhláška č. 27/2016 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního stupně je ŠVP podkladem pro zpracování PLPP a pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně podkladem pro tvorbu IVP. PLPP a IVP zpracovává škola.

Na úrovni IVP je možné na doporučení ŠPZ (v případech stanovených Přílohou č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.) v rámci podpůrných opatření upravit očekávané výstupy v Rámcovém vzdělávacím programu základního vzdělávání, kterých je využíváno při stanovení individuálního vzdělávacího plánu. V tomto plánu se vzdělávací obsah upraví tak, aby byl zajištěn soulad mezi vzdělávacími požadavky a skutečnými možnostmi žáků a aby vzdělávání směřovalo k dosažení jejich osobního maxima.

K úpravám očekávaných výstupů stanovených v ŠVP se využívá podpůrné opatření IVP. To umožňuje u žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně podpory (týká se žáků s lehkým mentálním postižením) upravovat očekávané výstupy vzdělávání, případně je možné přizpůsobit i výběr učiva. Úpravy obsahu a realizace vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně pod-

půrných opatření jsou předmětem metodické podpory. Pedagogickým pracovníkům je zajištěna metodická podpora formou dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

K úpravám vzdělávacích obsahů stanovených v ŠVP dochází v IVP žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně (týká se žáků s lehkým mentálním postižením). V IVP žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními třetího stupně (týká se žáků s lehkým mentálním postižením) a čtvrtého stupně lze v souvislosti s náhradou části nebo celého vzdělávacího obsahu vzdělávacích oborů změnit minimální časové dotace vzdělávacích oblastí (oborů) stanovené v kapitole 7 RVP ZV.

Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními spočívajícími v úpravě vzdělávacích obsahů může být v souladu s principy individualizace a diferenciací vzdělávání zařazována do IVP na doporučení ŠPZ speciálně pedagogická a pedagogická intervence. Počet vyučovacích hodin předmětů speciálně pedagogické péče je v závislosti na stupni podpory stanoven v Příloze č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Časová dotace na předměty speciálně pedagogické péče je poskytována z disponibilní časové dotace.

Při vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením jsou zohledňována jejich specifika: problémy v učení - čtení, psaní, počítání; nepřesné vnímání času; obtížné rozlišování podstatného a podružného; neschopnost pracovat s abstrakcí; snížená možnost učit se na základě zkušenosti, pracovat se změnou; problémy s technikou učení; problémy s porozuměním významu slov; krátkodobá paměť neumožňující dobré fungování pracovní paměti, malá představivost; nedostatečná jazyková způsobilost, nižší schopnost číst a pamatovat si čtené, řešit problémy a vnímat souvislosti.

Mezi podpůrná opatření, která se kromě běžných pedagogických opatření ve vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením osvědčují, patří například posilování kognitivních schopností s využitím dynamických a tréninkových postupů, intervence s využitím specifických, speciálně pedagogických metodik a rozvojových materiálů; pravidelné a systematické doučování ve škole, podpora přípravy na školu v rodině, podpora osvojování jazykových dovedností, podpora poskytovaná v součinnosti asistenta pedagoga.

3.3.2 Systém péče o žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními ve škole

- tvorba, realizace a vyhodnocování PLPP u těchto žáků je prováděna na základě pokynu ředitele školy a za spolupráce s výchovným poradcem, popř. jinými odborníky;
- tvorba, realizace a vyhodnocování individuálních vzdělávacích plánů u těchto žáků je prováděna na základě pokynu ředitele školy a za spolupráce s výchovným poradcem, popř. jinými odborníky;

3.3.3 Podmínky vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními

Pro úspěšné vzdělávání těchto žáků škola umožní:

- uplatňování principu diferenciací a individualizace vzdělávacího procesu při organizaci činností a při stanovování obsahu, forem i metod výuky;
- všechna stanovená podpůrná opatření při vzdělávání žáků;
- při vzdělávání žáka, který nemůže vnímat řeč sluchem, jako součást podpůrných opatření vzdělávání v komunikačním systému, který odpovídá jeho potřebám a s jehož užíváním má zkušenost;
 - při vzdělávání žáka, který při komunikaci využívá prostředky alternativní nebo augmentativní komunikace, jako součást podpůrných opatření vzdělávání v komunikačním systému, který odpovídá jeho vzdělávacím potřebám;
- v odůvodněných případech odlišnou délku vyučovacích hodin pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami nebo dělení a spojování vyučovacích hodin;
- pro žáky uvedené v § 16 odst. 9 školského zákona případné prodloužení základního vzdělávání na deset ročníků;
- formativní hodnocení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami;

- předmět speciální pedagogické péče pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami – dle dohody se ŠPZ a možností školy;
- spolupráci se zákonnými zástupci žáka, školskými poradenskými zařízeními a odbornými pracovníky školního poradenského pracoviště, v případě potřeby spolupráci s odborníky mimo oblast školství (zejména při tvorbě IVP).

3.4. Vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Nadaným žákem se rozumí jedinec, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech. Za mimořádně nadaného žáka se v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. považuje žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností.

3.4.1 Pojetí péče o nadané a mimořádně nadané žáky ve škole

Škola vytváří ve svém školním vzdělávacím programu a při jeho realizaci podmínky k co největšímu využití potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti. To platí v plné míře i pro vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných.

Výuka žáků probíhá takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů nadání a aby se tato nadání mohla ve škole projevit a pokud možno i uplatnit a dále rozvíjet.

Škola tedy využívá pro podporu nadání a mimořádného nadání podpůrných opatření podle individuálních vzdělávacích potřeb žáků v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory.

Při vyhledávání nadaných a mimořádně nadaných žáků je věnována pozornost i žákům se speciálními vzdělávacími potřebami.

3.4.2 Systém péče o nadané a mimořádně nadané žáky ve škole

- tvorba, realizace a vyhodnocování PLPP u těchto žáků je prováděna na základě pokynu ředitele školy a za spolupráce s výchovným poradcem, popř. jinými odborníky;
- tvorba, realizace a vyhodnocování individuálních vzdělávacích plánů u těchto žáků je prováděna na základě pokynu ředitele školy a za spolupráce s výchovným poradcem, popř. jinými odborníky.

3.5. Přehled podpůrných opatření

Vzdělávání žáků se SVP probíhá s využitím podpůrných opatření, která se člení do 5 stupňů podle organizační a finanční náročnosti. Pro žáky je podpora bezplatná.

Podpůrná opatření mají definovanou finanční náročnost, která - pokud již není státem hrazená (maturity, závěrečné zkoušky atd.) -, je vyjádřena ve formě kódového označení v přehledu podpůrných opatření, který je součástí prováděcího předpisu, tedy vyhlášky ke vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Kód uvádí školské poradenské zařízení do doporučení ke vzdělávání žáka se SVP. Škola následně přenesla kód normované finanční náročnosti zvolených podpůrných opatření do matriky.

3.5.1 Hlavní podpůrná opatření zahrnují (úplný přehled viz Přílohu č. 1 Vyhlášky č. 27/2016):

a) Poradenskou pomoc školy (výchovný poradce, školní metodik prevence, případně školní psycholog, školní speciální pedagog, školní logoped) a **pomoc školského poradenského zařízení** – PPP (pedagogicko-psychologické poradny) a SPC (speciálně pedagogického centra).

b) Úpravu organizace vzdělávání (například využívání disponibilních hodin pro vzdělávání žáků se SVP, které umožňují zařadit předměty speciálně pedagogické péče, intenzivnější výuku českého jazyka pro cizince a etnické menšiny, úpravu výuky u selhávajících žáků, úpravu obsahu vzdělávání, dále již zmíněné úpravy v hodnocení žáků a v metodách výuky, úpravy výstupů ze vzdělávání, existuje také možnost prodloužit dobu vzdělávání žáka až o 2 roky atd.).

c) Úpravu podmínek přijímání a ukončování vzdělávání – respektuje se, jakým způsobem se žák vzdělával, jaká měl podpůrná opatření, a ta se uplatňují v případě potřeby i při přijímání ke studiu a při ukončování vzdělávání. **Úpravu výstupů ze vzdělávání** – upravený RVP ZV definuje podmínky, za kterých je možné úpravy výstupů ze vzdělávání na ZŠ připravit a skupiny žáků, pro které je možné tyto úpravy provést (žáci s LMP, žáci zrakově a sluchově postižení, případně žáci s kombinovaným postižením).

d) Využívání IVP (individuální vzdělávací plán, který se při vzdělávání těchto žáků již dnes uplatňuje), návrh na úpravu vzdělávání žáka připravuje ŠPZ (školské poradenské zařízení) a rodič nebo zletilý žák žádá ředitele školy o možnost vzdělávat se podle IVP; kontrola IVP probíhá 1x ročně. S IVP seznamuje ředitel školy, respektive třídní učitel všechny vyučující, kteří se na vzdělávání žáka podílejí.

e) Asistenta pedagoga, případně dalšího pedagogického pracovníka - například speciálního pedagoga; ti se nově stávají podpůrnými opatřeními s normovanou finanční náročností.

f) Úpravu vzdělávání neslyšících žáků s podporou tlumočnicků českého znakového jazyka a přepisovatelů.

g) Možnost uplatnit augmentativní a alternativní formy komunikace.

h) Možnost vzdělávat ve stavebně nebo technicky upravených prostorách.

i) Úhradu speciálních učebnic, didaktických a kompenzačních pomůcek.

Nová je také možnost poskytovat podpůrná opatření ve školských zařízeních, která se podílejí na vzdělávání žáka, případně na přípravě na vzdělávání žáka. Jedná se především o **družiny, školní kluby**. Druh a rozsah podpůrných opatření vychází ze speciálních vzdělávacích potřeb žáka a také z toho, která podpůrná opatření má žák k dispozici ve škole a která jsou nezbytná i pro jeho činnost ve školských zařízeních.

Rozsah podpory je limitován dobou, kterou dítě v těchto zařízeních tráví. Popis možné podpory je uveden ve vyhlášce č.27/2016 Sb., v přehledu podpůrných opatření. Pokud je školské zařízení součástí právnické osoby - školy, obdrží škola jedno doporučení ke vzdělávání žáka.

Ředitel školy poskytne ŠPZ, u něhož zákonný zástupce požádal o vyšetření a vystavení Doporučení ke vzdělávání žáka, aktuální informace o podmínkách a možnostech školy, které se vztahují k potřebám žáka a k možnostem takového žáka v ní vzdělávat.

Po vydání doporučení má škola maximální dobu čtyř měsíců pro vytvoření doporučených podmínek pro vzdělávání žáka a zajištění podpůrných opatření. V případě, že v této lhůtě nelze ve škole zajistit např.

stavební či technické úpravy, zváží ŠPZ po konzultaci se školou a zákonným zástupcem žáka možnost kombinace jiných podpůrných opatření, v krajním případě doporučí rodiči školu, která je technicky připravena pro vzdělávání žáka.

V případě nemožnosti zajistit v předepsané lhůtě personální podpůrná opatření (asistent pedagoga, speciální pedagog, učitel předmětu speciálně pedagogické péče apod.), hledá do doby zajištění personálního podpůrná opatření škola či školské zařízení řešení, které umožní podporu žáka (např. dohodou o podpoře a metodickém vedení s SPC nebo PPP). Vždy je třeba se řídit základním pravidlem, že jakékoli řešení musí být v nejlepším zájmu žáka.

3.5.2 Opatření, která realizuje škola sama

Podpůrná opatření 1. stupně

Škola volí podpůrná opatření prvního stupně tehdy, pokud žák má při vzdělávání takové obtíže, že je nezbytné jeho vzdělávání podpořit prostředky pedagogické intervence (změny v metodách a výukových postupech, změny v organizaci výuky žáka, úpravy v hodnocení, v začleňování do sociální a komunikační sítě školní třídy); pokud se jedná o drobné úpravy v rámci výuky jednoho předmětu, je úprava věcí individualizace výuky a práce jednoho pedagoga.

Pokud úpravy vyžadují spolupráci více pedagogů, vytváří škola Plán pedagogické podpory (PLPP) - stručný dokument, ve kterém jsou uvedeny potřeby úprav ve vzdělávání žáka, návrh jak se bude vzdělávání žáka upravovat a v čem. Formulář PLPP lze nalézt v příloze č. 3 Vyhlášky č. 27/2016. Pedagogové následně vyhodnocují efektivitu zvolených úprav. Pokud se ani s dodatečnou podporou pedagogů vzdělávání žáka nezlepší a nemá trend zlepšovat nebo je jeho stav naopak setrvalý nebo se horší - pak je vhodné žákovi a zákonným zástupcům doporučit, aby navštívili školské poradenské zařízení.

Škola zajistí předání PLPP školskému poradenskému zařízení, aby se předešlo uplatňování neúčinných podpůrných opatření.

3.5.3 Opatření, které škola realizuje na základě doporučení školského poradenského zařízení

Podpůrná opatření 2. - 5. stupně

A. Zákonný zástupce žáka respektoval doporučení školy nebo se rozhodl sám k návštěvě ŠPZ

Školské poradenské zařízení (PPP nebo SPC) nejpozději do tří měsíců od objednání žáka provede posouzení speciálních vzdělávacích potřeb žáka a do 30 dnů od návštěvy ŠPZ vypracuje pro rodiče zprávu z vyšetření. Pro rodiče a školu pak vypracuje Doporučení ke vzdělávání žáka se speciálními vzdělávacími potřebami. V případě, že podmínkou pro stanovení podpůrných opatření je vyjádření dalšího odborníka (lékaře apod.), prodlužuje se tomu adekvátně lhůta pro vypracování Doporučení.

Při posuzování speciálních vzdělávacích potřeb vychází ze sdělení rodiče a žáka, ze závěrů školy a PLPP, pokud byl zpracován, dále ze závěrů vyšetření lékařů a dalších odborníků, kteří se do té doby nebo i následně podíleli na péči o žáka.

Pokud bude příprava Doporučení ke vzdělávání žáka vyžadovat:

a) informace školy (zajištění pomůcek, přítomnost asistenta pedagoga ve třídě v případě, že již ve třídě asistent působí, uzpůsobení dalších podmínek pro vzdělávání žáka, tj. velikost třídy, organizace vzdělávání atd.) – **pak před vydáním doporučení zástupce ŠPZ konzultuje se školou.** Obvykle ve školách

zajišťují tyto služby výchovní poradci nebo ředitel školy pověří jiného pedagoga, který bude o nastavování podpůrných opatření se ŠPZ komunikovat

b) informace dalšího ŠPZ, pokud bude charakter speciálních vzdělávacích potřeb žáka takový, že bude třeba komunikovat s více zařízeními.

Jedná se především o žáky s kombinovaným postižením, kdy žák má obtíže, které pramení například z poruchy učení a současně je slabozraký a je třeba mu poskytovat i speciálně pedagogickou péči. V takovém případě se musí domluvit dvě ŠPZ na formulaci jednoho Doporučení ke vzdělávání žáka, aby podpůrná opatření nebyla poskytována duplicitně

B. Zákonný zástupce žáka přes opakovaná upozornění a vysvětlení důsledků nenavštívil ŠPZ za účelem nastavení podpůrných opatření ve vzdělávání žáka a způsobil tak žákovi obtíže při vzdělávání, protože škola sama dostatečná podpůrná opatření vytvořit nemůže.

V této situaci se může škola obrátit na zástupce orgánu veřejné moci (OSPOD) a v souladu se zákonem o sociálně právní ochraně dětí požádat o součinnost. Tato varianta je považována za mezní, tedy je třeba ji volit až v případě, kdy nelze jinými cestami dosáhnout naplnění zájmu žáka.

3.5.4 Doporučení ke vzdělávání žáka se speciální vzdělávací potřebou

Doporučení vystavuje **školské poradenské zařízení**. Formulář Doporučení ke vzdělávání žáka se ŠVP lze nalézt v Příloze č. 5 Vyhlášky č. 27/2016. Po jeho vystavení seznamuje s jeho obsahem společně se zprávou z vyšetření zákonného zástupce žáka nebo žáka zletilého.

Vyšetření žáka i vystavení dokumentů je možné vždy jen s informovaným souhlasem rodiče nebo zletilého žáka. Doporučení je předáno škole a zde je následně projednáno, případně ještě upraveno se souhlasem všech participantů (škola, rodič, žák, ŠPZ) a s informovaným souhlasem rodiče či zletilého žáka podepsáno.

Doporučení obsahuje popis vzdělávacích potřeb žáka, popis všech zvolených podpůrných opatření včetně IVP, doporučení k poskytnutí asistenta pedagoga nebo dalších osob podporujících vzdělávání žáka, vymezení pomůcek atd.

Jak bylo zmíněno výše, navržená a vzájemně odsouhlasená podpůrná opatření by se měla začít školou realizovat neprodleně, nejpozději do 4 měsíců ode dne jejich nastavení. Pokud tak škola z různých důvodů neučiní, je nezbytné opětovně vyhodnotit její postup a případně domluvit restrukturalizaci podpůrných opatření.

ŠPZ vyhodnocuje účelnost a efektivitu zvolených podpůrných opatření nejpozději po roce od jejich přidělení, jinak jejich platnost trvá zpravidla dva roky. Frekvence kontrol je obdobná jako v případě kontrol IVP, které bude obvykle součástí Doporučení (avšak nikoliv nutně vždy). Formulář doporučení viz Příloha č. 5 Vyhlášky.

3.6. Průřezová témata

Průřezová témata reprezentují ve vzdělávacím programu okruhy aktuálních problémů současného světa a jsou nedílnou součástí základního vzdělání.

Průřezová témata jsou realizována především formou integrace do vyučovacích předmětů, některé tematické okruhy jsou využity v podobě projektů.

Formy:

INT – integrace tematického okruhu průřezového tématu

Vysvětlivky:

INT/ČJ – tematický okruh je součástí českého jazyka formou integrace

Průřezové téma PT	Tematický okruh TO	Podokruh	Kód
1. Osobnostní a sociální výchova OSV	1. Osobnostní rozvoj	1. Rozvoj schopností poznávání	1.1.1.
		2. Sebepoznání a sebe-pojetí	1.1.2.
		3. Seberegulace a sebe-organizace	1.1.3.
		4. Psychohygiena	1.1.4.
		5. Kreativita	1.1.5.
	2. Sociální rozvoj	1. Poznávání lidí	1.2.1.
		2. Mezilidské vztahy	1.2.2.
		3. Komunikace	1.2.3.
		4. Kooperace a kompetice	1.2.4.
	3. Morální rozvoj	1. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	1.3.1.
		2. Hodnoty, postoje, praktická etika	1.3.2.
2. Výchova demokratického občana VDO	1. Občanská společnost a škola 2. Občan, občanská společnost a stát 3. Formy participace občanů v politickém životě 4. Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování		2.1.
			2.2.
			2.3.
			2.4.
3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech VMEGS	1. Evropa a svět nás zajímá 2. Objevujeme Evropu a svět 3. Jsme Evropané		3.1.
			3.2.
			3.3.

4. Multikulturní výchova MuV	1. Kulturní difference 2. Lidské vztahy 3. Etnický původ 4. Podpora multikul turality 5. Princip sociální smíru a solidarity		4.1. 4.2. 4.3. 4.4. 4.5.
5. Environmentální výchova EV	1. Ekosystémy 2. Základní podmínky života 3. Lidské aktivity a problémy životního prostředí 4. Vztah člověka k prostředí		5.1. 5.2. 5.3. 5.4.
6. Mediální výchova MeV	1. Kritické čtení, po- slouchání a pozo- rování mediálních sdělení 2. Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality 3. Stavba mediálních sdělení 4. Vnímání autora mediálních sdělení 5. Fungování a vliv médií ve společnosti 6. Tvorba mediálního sdělení 7. Práce v realizačním týmu		6.1 6.2 6.3 6.4. 6.5. 6.6 6.7.

Pokud se na školy vyskytne podpůr. Opatření 3 a více musí se snížit i PT, musí se zohlednit doporučení PPP

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝ- CHOVA	1. STUPEŇ					2.STUPEŇ			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
OSOBNOSTNÍ ROZVOJ									
Rozvoj schopností poznávání	INT/ČJ		INT/M			INT/M INT/PŘ INT/VV INT/TV	INT/M INT/PŘ INT/VV INT/F	INT/M INT/PŘ INT/CH INT/VV	INT/M INT/PŘ INT/CH INT/VV
Sebepoznání a sebe- pojetí		INT/PRV					INT/TV INT/VV	INT/VO	INT/PV INT/INF
Seberegulace a sebeorganizace		INT/PVČ				INT/M	INT/M	INT/M INT/CH INT/TV INT/VO	INT/M INT/CH
Psychohygiena					INT/PŘV	INT/M	INT/M INT/TV	INT/M INT/PŘ INT/VZ	INT/M
Kreativita			INT/PVČ	INT/VV INT/INF		INT/M INT/VV INT/F INT/PV	INT/M INT/VV	INT/M INT/CH INT/TV INT/VV	INT/M INT/CH INT/TV INT/VV
SOCIÁLNÍ ROZ- VOJ									
Poznávání lidí			INT/AJ		INT/VL	INT/M INT/TV	INT/M INT/TV	INT/M INT/VZ	INT/M
Mezilidské vztahy		INT/ČJ				INT/M	INT/M	INT/M INT/VO INT/VZ	INT/M
Komunikace				INT/ČJ		INT/M INT/Z INT/ČJ	INT/M INT/DCJ INT/AJ	INT/M INT/DCJ INT/TV	INT/M INT/DCJ

Kooperace a kompetice				INT/PŘV		INT/M INT/Z	INT/M	INT/M INT/CH	INT/M INT/CH INT/TV
MORÁLNÍ ROZVOJ									
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti				INT/TVZ	INT/M	INT/M INT/Z	INT/M	INT/M INT/CH INT/TV	INT/M INT/CH INT/TV
Hodnoty, postoje, praktická etika			INT/PRV			INT/M	INT/M	INT/M INT/CH	INT/M INT/CH

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA	1. STUPEŇ					2. STUPEŇ			
NÁZEV TÉMATICKÉHO OKRUHU	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Občanská společnost a škola		INT/PRV				INT/VO			
Občan, občanská společnost a stát				INT/VL				INT/VO	
Formy participace občanů v politickém životě							INT/VO		INT/VV
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování		INT/PRV				INT/D	INT/VO		INT/Z INT/TV

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EV- ROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH	1. STUPEŇ					2.STUPEŇ			
NÁZEV TÉMA- TICKÉHO OKRU- HU	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Evropa a svět nás zajímá					INT/AJ		INT/D	INT/Z	
Objevujeme Evropu a svět					INT/INF			INT/Z	INT/VO INT/F
Jsme Evropané					INT/VL	INT/D	INT/D	INT/D INT/Z	INT/D INT/VO

MULTI KULTUR- NÍ VÝCHOVA	1. STUPEŇ					2.STUPEŇ			
NÁZEV TÉMA- TICKÉHO OKRU- HU	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Kulturní difference				INT/AJ		INT/AJ	INT/AJ	INT/AJ	
Lidské vztahy		INT/PRV				INT/VO		INT/ČJ INT/INF	
Etnický původ						INT/Z	INT/Z INT/VO		INT/D INT/Z INT/VV
Podpora multikultu- rality					INT/VL	INT/AJ INT/Z	INT/AJ INT/DCJ INT/Z	INT/AJ INT/DCJ	INT/DCJ INT/Z INT/VO
Princip sociálního smíru a solidarity								INT/VO	INT/AJ

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA	1. STUPEŇ					2.STUPEŇ			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Ekosystémy				INT/PŘV		INT/Z INT/PŘ INT/VV	INT/PŘ	INT/PŘ	INT/PŘ
Základní podmínky života					INT/PŘV	INT/Z INT/PŘ	INT/PŘ INT/F	INT/PŘ INT/CH	INT/Z INT/PŘ INT/CH
Lidské aktivity a pro- blémy životního prostře- dí					INT/PŘV	INT/F INT/PŘ INT/PV	INT/PŘ INT/F INT/TV	INT/PŘ INT/CH INT/F INT/VZ	INT/Z INT/PŘ INT/F INT/CH
Vztah člověka k prostře- dí	INT/PRV					INT/PŘ INT/F INT/PV	INT/PŘ INT/F	INT/PŘ INT/F INT/CH	INT/PŘ INT/F INT/CH INT/Z

MEDIÁLNÍ VÝ- CHOVA	1. STUPEŇ					2.STUPEŇ			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Kritické čtení, po- slouchání a pozoro- vání mediálních sdě- lení					INT/ČJ	INT/Z		INT/CH INT/VV	INT/CH
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality							INT/INF	INT/CH	INT/CH
Stavba mediálních sdělení									INT/ČJ

Vnímání autora mediálních sdělení					INT/ČJ	INT/INF			INT/ČJ
Fungování a vliv médií ve společnosti					INT/ČJ				INT/ČJ INT/VV
Tvorba mediálních sdělení					INT/ČJ			INT/VV	INT/ČJ
Práce v realizačním týmu			INT/PRV					INT/VV	